

Umeå universitet, 901 87 Umeå
Samhällsvetenskapliga fakulteten
Dekan Ulrika Haake
Telefon: 090-786 50 00
E-post: ulrika.haake@umu.se
www.umu.se

Yttrande
2016-09-30

Sid 1 (2)

Dnr FS 1.5-1303-16
Ert dnr Fi2016/02568/K

Finansdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

fi.registrator@regeringskansliet

Remissvar över Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Sammanfattning

Umeå universitet menar att utredningen skulle ha vunnit på att mer systematiskt pröva förutsättningarna för regionaliseringen. Framför allt gäller detta i fråga om demokratikonsekvenser, de regionala identiteternas betydelse och medielandskapet. Vi föreslår att regionaliseringen borde åtföljas av ett forskningsprogram och ett nationellt experimentprogram om regional demokrati. Vi menar också att såväl identiteternas betydelse som mediestrukturens roll i regionaliseringen borde genomlysats mer systematiskt.

Våra synpunkter

Umeå universitet har givits möjlighet att yttra sig över Indelningskommitténs delbetänkande "Regional indelning – tre nya län" (SOU 2016:48). Såsom framgår av direktiven har utredningen uppdraget att "föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting". Utredarna skall således leverera väl genomtänkta lösningar men de förväntas inte svara för en mer förutsättningslös prövning av regionfrågan. Man får därvid anta att Ansvarskommitténs mer principiella analyser är en tillräcklig genomlysning av huruvida Sverige behöver en ny indelning i län och landsting.

Detta hindrar emellertid inte att även inom ramen för det uppdrag denna utredning fått finns ett behov av ett mer prövande förhållningssätt och det gäller främst förutsättningarna för regionaliseringen. Det är särskilt inom tre områden som vi ser behov av mer systematiska analyser:

För det första är prövningen av konsekvenserna för demokratin alltför ytliga. Utredningen presenterar argument för att större regioner kan ha positiva demokratiska effekter men tar inte hänsyn till de farhågor om en försvagad demokrati som väckts i den allmänna debatten. Vi menar att utredningen mer systematiskt borde ha analyserat såväl positiva som negativa möjliga konsekvenser, inte minst för att diskutera vad staten och regionerna kan göra för att motverka det som kan bli problematiskt. Forskning har visat att kommuner är mer benägna att pröva demokratiexperiment än vad landsting/regioner varit. Vi föreslår att en regionreform borde åtföljas av ett forskningsprogram och ett nationellt experimentprogram kring regional demokrati.

För det andra borde de regionala identiteternas betydelse ha behandlats mer utförligt. Det noteras att regionala identiteter genomgående är svaga i Sverige och att detta inte är någon angörande faktor när nya regioner ska etableras. Vi är dock tveksamma till detta resonemang och menar att inte minst förmågan, både bland medborgare och regionpolitiker, till inlevelse i förutsättningar och villkor i andra delar av den nya regionen kan ha stor betydelse för dess framgång. För att inte regionen skall brytas ned i en kamp mellan regiondelar och städer krävs någon form av gemensamt synsätt. Därför hade vi önskat en mer systematisk genomlysning av kopplingen mellan regionala identiteter och

Umeå universitet, 901 87 Umeå
Samhällsvetenskapliga fakulteten
Dekan Ulrika Haake
Telefon: 090-786 50 00
E-post: ulrika.haake@umu.se
www.umu.se

Yttrande
2016-09-30

Sid 2 (2)

Dnr FS 1.5-1303-16
Ert dnr Fi2016/02568/K

regionalisering. Vi vill också påpeka att forskning som utfördes vid Umeå universitet när en regionalisering av norra Sverige tidigare var aktuell ger stöd för att det finns en stark norrländsk identitet som i stort sett är i paritet med länsidentiteterna.

För det tredje, och som en konsekvens av detta, borde också förutsättningarna för regionala media ha diskuterats. Dagens lokala och regionala massmedier har huvudsakligen sina spridningsområden kring städer och i län och är nästan aldrig anpassade till den föreslagna regionstrukturen. Detta kan komma att påverka bevakningen av de frågor de nya regionerna har att hantera och hur dessa förmedlas till medborgarna. Om större regioner ska kunna skapa gemensamma föreställningsramar och nå ut till medborgarna borde det också finnas medier som har ett regionalt utbredningsområde. Även denna problematik borde ha analyserats av utredningen och utmynnat i förslag om hur regionalt orienterade media kan befrämjas.

I den specifika sakfrågan om att slå ihop de fyra nordligaste länen och landstingen till Norrlands län respektive Norrlands läns landsting avstår Umeå universitet från att ha någon uppfattning.

Yttrandet har utarbetats av docent David Feltenius, professor Anders Lidström och universitetslektor Katarina Roos vid den Statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet.

Beslut i ärendet har fattats av docent Ulrika Haake, den Samhällsvetenskapliga fakultetens t.f. dekan, efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson och efter hörande av vicedekan Magnus Wikström.

För den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ulrika Haake

Åsa P Isaksson